

Slekt og Data
Forbundet for Norske Museumsvenner
Forbundet KYSTEN
Fortidsminneforeningen
HIFO – Den norske historiske forening
LMK – Landsforbundet av Motorhistoriske kjøretøyklubber
Landslaget for lokalhistorie
Arkivforbundet
Museumsbanerådet
Norges Husflidslag
Norges Metallsøkerforening
Norges Linforening
Norsk Nupereleforening

Norsk Folkedraktforum
Norsk Folkeminnelag
Norsk Forening for Fartøyvern
Norsk Heraldisk Forening
Norsk Fyrhistorisk Forening
Norsk Jernbaneklubb
Norsk Kulturarv
Norsk Skipsfartshistorisk Selskap
Norsk Slektshistorisk Forening
Norske Akevitters Venner
Rutebilhistorisk Forening
Landsforeningen for Luftfartøyvern
Europa Nostra Norge

Statsbudsjettet 2021 - Høringsnotat – Familie- og kulturkomiteen

Kulturdepartementet: kap 320 Post 74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m.
Klima- og miljødepartementet: Kap. 1400, post 70, kap. 1429, post 74 og Kap. 1432 post 50.

Norges kulturvernforbund er en paraplyorganisasjon for de frivillige kulturvernorganisasjonene. Vi takker for muligheten til å komme med innspill til denne budsjettøringen.

Kulturvernforbundet har 26 landsdekkende medlemsorganisasjoner med rundt 2000 lokallag og 250 000 medlemmer totalt. I tillegg har vi assosierte medlemmer som har kulturvern som del av sin virksomhet, og som støtter opp om arbeidet vårt. Organisasjonene gjør en betydelig innsats med å ta vare på, formidle og videreføre kulturarven vår - i tråd med regjeringens overordnede politiske mål. Vi estimerer at våre medlemmer utfører en samfunnsinnsats med over 6 millioner frivillige timer i året. Dette gjør det frivillige kulturvernet til den største aktøren på feltet.

Kulturvernforbundet anerkjenner at forslaget til Statsbudsjett for 2021 er et budsjett for å få Norge ut av koronakrisen. Vi har selv jobbet med en kartlegging av de praktiske og økonomiske konsekvensene av situasjonen, og bidratt med innspill for å sikre at tilskuddsordningene også treffer våre medlemsorganisasjoner, herunder de som tilhører andre departementers sektoransvar. I vårt innspill til regjeringens tiltakspakker for koronasituasjonen, sendt 10. juni til både Kulturdepartementet og Klima- og miljødepartementet, foreslo vi tre tiltak:

1. opprettholdelse av grunntilskudd
2. krisepakker / stimuleringsordninger
3. sysselsettingstiltak.

I forslaget til statsbudsjett for 2021 foreslås **grunntilskuddene** videreført. Dette er vi selvsagt glade for. Vi påpeker imidlertid at kun 9 av våre 26 medlemsorganisasjoner mottar driftsstøtte pr i dag, og at det ikke har vært noen nevneverdig utvikling på mange år. Mens støtten fra Kulturdepartementet (kap 320 Post 74) i år er prisjustert, er støtten fra Klima- og miljødepartementet (Kap. 1400, post 70) nøyaktig samme beløp som i fjor, der flere av og også fikk kutt i støtten. Bortsett fra en moderat opptrapping av momskompensasjonen ser vi altså en realnedgang i tilskuddene til organisasjonene. Dette til tross for at både Kulturmeldingen og Frivillighetsmeldingen vektlegger betydningen av frivillig innsats, og at det frivillige kulturvernet trekkes frem spesielt i den nye Kulturmiljømeldingen. Vi ser altså en økt anerkjennelse av det frivillige kulturvernet, men en manglende vilje til å styrke feltet økonomisk. Når regjeringen setter seg nasjonale mål om «et fritt og uavhengig kulturliv som tar vare på og formidler kulturarv» (Kulturmeldingen) og at «alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø» (Kulturmiljømeldingen), er det naturlig at dette følges opp i statsbudsjettet. Grunnstøtte til det frivillige kulturvernet er et viktig virkemiddel for å nå disse målene.

Vi viser også til de øvrige målene i Kulturmiljømeldingen, som krever en budsjettmessig oppfølging. I tillegg minner vi om Granavollerklæringen, der det står at regjeringen vil styrke fartøyvernet. Vi støtter her innspill fra Norsk Forening for Fartøyvern. Vi viser også til innspill fra Fortidsminneforeningen, og støtter deres budskap, herunder søknad om midler til å etablere et verdesarvsenter på Urnes. Dette vil også være i tråd med regjeringens satsing på kultur og reiseliv, der kulturarv trekkes frem som et grunnlag for verdiskaping.

Kulturvernforbundet setter pris på at det settes av ytterligere tilskudd til **stimuleringsordninger** for å dekke tap av inntekter og få opp igjen aktiviteten. Det er svært viktig at disse ordningene treffer bredt, og vi gjentar også vårt innspill fra tidligere, der vi påpeker behovet for å gå bort fra minimumsbeløpet på kr. 25 000. Dette har kommet enda tydeligere frem i løpet av denne perioden.

Det fremlagte budsjettet skal også svare på de langsiktige utfordringene landet står overfor. Det handler blant annet om grønn fremtid, om inkludering, kompetansebygging og å få folk tilbake i jobb. Vi gjentar her vårt innspill om behovet for **sysselsettingstiltak** lignende det som ble gitt til fartøyvernet i 2016, da det ble øremerket 40 mkr til istandsetting av prosjekter som gir god sysselsettingseffekt. Tiltakene bør gjelde flere deler av kulturvernsektoren, inkludert bygningsvern, og på områder som faller innunder Samferdselsdepartementets ansvarsområder. Dette vil også bidra til å øke engasjement, videreføre kompetanse og gi tradisjonshåndverk et nødvendig løft. Slike tiltak kan bidra til «Union Rampart-modellen» som foreslås i Kulturmiljømeldingen.

Etterspørselen etter håndverkkompetanse henger også sammen med styrkingen av **Kulturminnefondet**, og økningen i antall istandsettingsprosjekter som tilskuddsordningen bidrar til. Kulturminnefondet er et av de mest effektive økonomiske virkemidlene i kulturminnevernet, og rammen bør økes til 200 mkr. (KLDs budsjett, Kap. 1432 post 50). I tillegg bør det settes av øremerkede midler på minst 3 mkr til Kulturminnefondets prøveordning i 2021 om tilskudd til bevegelige kulturminner. Disse midlene bør fortrinnsvis komme fra Samferdselsdepartementet.

For øvrig vil vi påpeke at Kulturvernforbundet støtter opp om regjeringens videreføring av satsingen på **digitalisering**. Dette er svært viktig også for våre organisasjoner, som forvalter unik dokumentasjon og historisk materiale på hver sine områder. Vi er også positive til styrkingen av **momskompensasjonsordningen**, og støtter opp om Frivillighet Norges krav om full momskompensasjon. Vi påpeker samtidig at momskompensasjonen ikke kan erstatte driftstilskudd og øremerket støtte. I tillegg viser vi til viktigheten av **Studieforbundene**, som får tilskudd under KUDs budsjett Kap. 315, Post 70. Vi setter pris på at Kulturdepartementet vedgår at det er gjort en beregningsfeil i forslaget og at tilskuddet skal videreføres på samme nivå på tilskuddet som i 2020. Vi støtter her innspill fra Vofo.

Kulturvernforbundet ber om at:

- Stortinget går inn for å prisjustere tilskuddene fra Klima- og miljødepartementet Kap 1400 post 70.
- Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en forpliktende opptrappingsplan for å styrke det frivillige kulturvernet, i tråd med politiske målsettinger. Dette bør være en del av en helhetlig strategi, som også omfatter andre departement, herunder Samferdselsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet.
- Stortinget ber om at regjeringen fjerner minimumskravet om kr 25 000 fra stimuleringsordningene.
- Stortinget ber regjeringen vurdere sysselsettingstiltak innenfor kulturvernfeltet
- Bevilgningen til Kulturminnefondet økes, og det øremerkes midler til prøveprosjekt i 2021.

Jørn Holme
Styreleder
Norges kulturvernforbund

Toril Skjetne
Generalsekretær
Norges kulturvernforbund